

ผลการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษา ต่อความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาล
ที่เน้นจริยธรรม และการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย
ของนักศึกษาพยาบาล

นางสาว ชัยสมน นามวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-957-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF TEACHING NURSING BY CASE STUDIES ON DECISION MAKING
ABILITY IN TERMINALLY ILL PATIENT CARE EMPHASIZING ETHICAL
AND SPIRITUAL CARE OF NURSING STUDENTS**

Miss Tassamon Namwong

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education**

Program in Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-957-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้าน จิตวิญญาณ ของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนักศึกษาพยาบาล

โดย นางสาวธัสมน นามวงษ์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

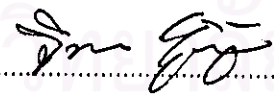
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

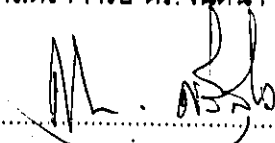
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....บัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

ธัสมน นามวงษ์ : ผลการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF TEACHING NURSING BY CASE STUDIES ON DECISION MAKING ABILITY IN TERMINALLY ILL PATIENT CARE EMPHASIZING ETHICAL AND SPIRITUAL CARE OF NURSING STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, Ph.D. 185 หน้า. ISBN 974-638-957-2

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรม และการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของ นักศึกษาพยาบาล และเปรียบเทียบความสามารถในการตัดสินใจการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้าน จิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กรณีศึกษากับ กลุ่ม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ แบบของการทดลอง คือ แบบ 2 กลุ่ม ที่มีการวัดก่อนและหลังการทดลองทันที กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี จำนวน 36 คน จัดกลุ่มตามแผนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่วิทยาลัยได้จัดไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยจัดให้กลุ่มแรก 16 คน เป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มหลัง 16 คน เป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษา ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในรูปของเทปวีดิทัศน์ และแบบการเขียน จำนวน 3 กรณี รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งสร้างโดยผู้วิจัยและตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ เท่ากับ .77 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษาพยาบาล หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลอง สูงกว่า กลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3970690136 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: CASE STUDY / DECISION MAKING ABILITY / EMPHASIZE ETHICAL AND SPIRITUAL CARE / TERMINALLY ILL PATIENT

TASSAMON NAMWONG : EFFECTS OF TEACHING NURSING BY CASE STUDIES ON DECISION MAKING ABILITY IN TERMINALLY ILL PATIENT CARE EMPHASIZING ETHICAL AND SPIRITUAL CARE OF NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph. D. 185 pp. ISBN 974-638-957-2

The purposes of this quasi-experimental research were to study the effects of teaching nursing by case studies on decision making ability in terminally ill patient care emphasizing ethical and spiritual care of nursing students and to compare such ability of nursing students who attended teaching nursing by case studies and those who attended regular teaching method. The research design was pretest, posttest control group. Research samples consisted of 36 second year nursing students of Boromratchonnee Saraburi nursing college who were assigned by the college to practice clinical nursing in medical-surgical units. Subjects were assigned into one experimental and one control group, 18 in each group. The experimental group attended teaching nursing by case studies for 2 weeks, while the control group attended regular teaching method. Research instruments which were developed by the researcher and tested for the content validity by panel of experts, were teaching plan using case studies, 3 case studies of terminally ill patient care in the video and writing format, and an MEQ test which was designed to measure the decision making ability in terminally ill patient care emphasizing ethical and spiritual care. The reliability of this tool was .77. Statistical methods used in data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

Major findings were as followed:

1. Decision making ability in terminally ill patient care emphasizing ethical and spiritual care of nursing students after experiment were significantly higher than before the experiment, at the .05 level.
2. Decision making ability in terminally ill patient care emphasizing ethical and spiritual care of nursing students after the experiment, in the experimental group were significantly higher than those in the control group, at the .05 level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... ปีระม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุม วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา บุญพันธ์ุ ที่เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ข้อคิด คำชี้แนะต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวิจัยเสมอมาจนสำเร็จลุล่วง และขอกราบขอบพระคุณ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ที่ให้ข้อเสนอแนะทางด้านภาษาเสนอวิทยานิพนธ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังรายนามในภาคผนวกที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เปรมปรีดี อมรรยจินดา ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี คณาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี และพร้อมทั้งเอื้อเฟื้ออุปกรณในการติดต่อเทปวิดีโอ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์รัชณี สินะสนธิ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี คณาจารย์ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทั้ง กำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ จากคุณพ่อ คุณแม่ น้องสาว น้องชาย ตลอดจน พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่น ที่คอยเอาใจใส่ ห่วงใย ช่วยเหลือ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกอยู่เสมอ ความดี และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่ผู้มีพระคุณที่กล่าวมา

ธัสมน นามวงษ์

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	95
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	130
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	144
รายการอ้างอิง.....	152
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	163
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	168
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	185

สารบัญตาราง

ตาราง

1	คะแนนเฉลี่ย (GPA) ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	96
2	ข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย จำแนกตามประเด็นจริยธรรมการพยาบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	108
3	ข้อคำถามในแต่ละกรณีของแบบสอบ เอ็ม อี คิว จำแนกตามขั้นตอนในความสามารถ ในการตัดสินใจ.....	109
4.	เวลาเฉลี่ยที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ในการทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจฯ และเวลาที่ปรับแล้ว.....	111
5	การกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาล ผู้ป่วยระยะสุดท้าย.....	112
6	การปรับปรุงจำนวนข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจพร้อมทั้ง การกำหนดน้ำหนักคะแนน และเวลาที่ใช้	117
7	โครงสร้างของข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการตัดสินใจ ฯ จำแนกตาม ประเด็นปัญหาจริยธรรมการพยาบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และขั้นตอนความสามารถ ในการตัดสินใจของแต่ละกรณีศึกษา.....	118
8	ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแล ด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษากลุ่มทดลอง แยกตามรายด้านการ ตัดสินใจระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	131
9	ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแล ด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษากลุ่มทดลอง แยกตามประเด็นจริย ธรรมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	132
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลผู้ป่วย ระยะสุดท้ายของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและ หลังการทดลอง.....	133
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในตัดสินใจในการพยาบาลผู้ป่วยระยะ สุดท้ายของนักศึกษาพยาบาลก่อนการทดลอง หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

- 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลผู้ป่วย
ระยะสุดท้าย แยกตามขั้นตอนการตัดสินใจของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 135
- 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่
เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนักศึกษา
พยาบาลแยกตามขั้นตอนการตัดสินใจ ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม..... 137
- 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่
เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายในกลุ่มทดลองและ
ควบคุมแยกตามประเด็นจริยธรรมก่อนและหลังการทดลอง..... 139
- 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่
เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนักศึกษาพยาบาล
แยกตามประเด็นจริยธรรมก่อนและหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 141